

CRNA GORA
OPŠTINA TIVAT
Sekretarijat za zaštitu životne sredine
i energetsku efikasnost
Broj: *1601 - 353 - M/24-16*
Tivat, *03.03.2017. god.*

IZVJEŠTAJ O JAVNOJ RASPRAVI o Nacrtu Lokalnog plana zaštite životne sredine

Skupština Opštine Tivat, Zaključkom broj 0304-353-20 od 12.01.2017. godine, utvrdila je Nacrt Lokalnog plana zaštite životne sredine za period 2017.-2021.g (u daljem tekstu Nacrt Plana) i Nacrt Plana stavila na javnu raspravu, te obavezala Sekretarijat za zaštitu životne sredine i energetska efikasnost da shodno Odluci o načinu i postupku učešća lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova („Sl. List RCG“, br. 08/05), sprovede javnu raspravu.

U skladu sa utvrđenim Programom javne rasprave, javna rasprava je održana u periodu od 12.01.2017. godine, do 13.02.2017. godine.

Javna rasprava se odvijala na sledeći način:

- Svakog radnog dana, u Sekretarijatu za zaštitu životne sredine i energetska efikasnost Opštine Tivat, Nacrt Plana je bio dostupan na uvid građanima;
- Nacrt Plana je bio dostupan na uvid i na sajtu Opštine Tivat www.opstinativat.com;
- Centralna javna rasprava je održana 10.02.2017. godine u Multimedijalnoj sali u zgradji organa uprave Opštine Tivat sa početkom u 17:00 časova i završetkom u 20:20 časova.

Javnoj raspravi su prisustvovali:

- predsjednica Opštine, prof dr Snežana Matijević, potpredsjednik Dejan Maslovar, iz Sekretarijata za zaštitu životne sredine i energetska efikasnost: sekretarka Tatjana Jelić, Igor Mamula, Biljana Krivokapić i Nataša Jokić;
- članovi radnom timu: Marija Nikolić, Slavica Petović, Biljana Jončić, Vasilije Zloković i Ana Dimovska;
- i 43 građana (predstavnici JP za upravljanje morskim dobrom i Agencije za zaštitu životne sredine, dio odbornika, lokalne uprave, lokalnih preduzeća i institucija, predstavnici nevladinog sektora...)

Tatjana Jelić je pozdravila prisutne ispred Sekretarijata za zaštitu životne sredine i energetska efikasnost, upoznala prisutne sa temama koje su obrađene Nacrtom Plana i predstavila radni tim. Nakon toga su članovi radnog tima predstavili Plan po temama koje su obrađivali:

- Marija Nikolić – Stanje životne sredine na teritoriji Opštine Tivat
- Slavica Petović – Zaštita mora i obalnog pojasa
- Biljana Jončić – Odvodnja atmosferskih voda
- Vasilije Zloković – Zaštita od elektromagnetskog i ionizujućeg zračenja
- Ana Dimovska i Marija Nikolić – Edukacija, informisanje i inkluzija osoba sa onesposobljeniču u aktivnostima na zaštiti životne sredine.

Nakon toga su uslijedila pitanja i primjedbe građana.

Andrija Petković, predsjednik Bokeškog foruma, je pohvalio Nacrt Plana, ali istakao sumnju da će se Plan realizovati. Istakao je da su se Bokelji starali o obali, o mandraćima i sekama, a onda je 90-tih godina formirano preduzeće Morsko dobro, da je Morsko dobro iznad Opštine, da je Ministarstvo iznad Opštine i zbog toga je ovaj Plan neprimjenljiv. Naveo je negativne primjere iz naše opštine: tri puta je rušena pristupna rampa za osobe sa invaliditetom u Krašićima, bespravnu gradnju u Krašićima, sječu stabala na lokaciji Hotela „Mimoza“ sa pitanjem da li je izdato odobrenje za navedenu sječu i da li izrečena kazna, kao i da nije očišćeno morsko dno u Porto Montenegrzu, iako je to bila obaveza iz Ugovora.

Tatjana Jelić je objasnila da je na teritoriji opštine Tivat usvojeno devet Državnih studija lokacije, koje predviđaju rampe, odnosno puteve koji spajaju postojeće puteve sa budućim obalnim šetalištem, Opština Tivat trenutno radi na pitanju obalnog šetališta u Krašićima, koji će početi da rješava takve vrste problema. Takođe je odgovorila da nikо nije imao odobrenje za sječu stabala na lokaciji Hotela „Mimoza“, u pitanju je teritorija koja više nije javna površina, Zakon o komunalim djelatnosti omogućava pravo zaštite lokalnim samoupravama samo na teritoriji javnih površina i u tom pravcu je ovaj Sekretarijat pisao Ministarstvu, u novembru mjesecu prošle godine, da se riješi pitanje regulisanja nadležnosti ekološke inspekcije kada je u pitanju Zakon o zaštiti prirode. Takođe je navela da se ne može složiti da je Plan neprimjenljiv, obzirom da je i predhodni Plan realizovan u značajnom procentu, a mi kao zajednica treba da intervenišemo u smislu boljih zakonskih rješenja.

Krsto Krstović, predstavnik Lovačkog udruženja Tivat, izrazio je sumnju da će Plan biti realizovan, iako je kvalitetno urađen. Istakao je da su za projekat za Vrmac utrošena velika novčana sredstva, ali do danas Vrmac još uvijek nije zaštićen kao park prirode, obzirom da Vrmac teritorijalno dijele Opština Tivat i Opština Kotor, a Opština Kotor ima druge planove vezane za Vrmac. Naveo je da posjeduje tri peticije mještana protiv proglašenja parka prirode Vrmac.

Marija Nikolić je objasnila da je projekat „Baština – pokretač razvoja“ prekogranični projekat finansiran iz fondova Evropske unije, završen prije dvije godine, ocjenjen velikim brojem poena, a u sklopu projekta su urađene studije koje mogu biti osnov za proglašenje Vrmca parkom prirode. Jedna od aktivnosti projekta je bila i participacija građana, rađene su ankete, organizovane radionice, građani Tivta i Kotora su uključivani na više načina i dobijeno je uglavnom pozitivno mišljenje za proglašenje Vrmca parkom prirode u funkciji razvoja ove dvije opštine.

Tatjana Jelić je objasnila da je proglašenje Vrmca parkom prirode obaveza iz Prostorno urbanističkog plana Opštine Tivat, koji je usvojila Skupština Opštine Tivat 2010. godine. Napomenula je i da su Solila zaštićena 2008. godine, a prije toga su bila deponija i da smo jedna od rijetkih država koje imaju Ramsarska područja.

Radoš Gospić, predstavnik Savjeta za razvoj i zaštitu lokalne samouprave, je naveo da je u Velikom gradskom parku potrebna restauracija spomenika austrougarskom admiralu obzirom da se slova ne vide, da se postavi čuvan u Velikom gradskom parku, kao i da se naspe zemlja da bi se spriječilo „isplivavanje“ korijenja. Dao je primjedbu da se na javnim raspravama ne upotrebljavaju stručni termini da bi svi mogli da razumiju. Postavio je pitanje gdje idu otpadne vode iz autoperionica.

Biljana Jončić je objasnila da je odvodnja otpadnih voda navedena u dijelu koji se odnosi na obaveze lokalne samouprave, za izgradnju objekta koji proizvodi otpadne vode potrebno je utvrditi vodoprivredne uslove na osnovu Zakona o vodama, a na kraju se izdaje vodna dozvola, te voda koja se ispušta u prijemnik mora da zadovolji određene uslove.

Tatjana Jelić je objasnila da autopraonice prolaze proceduru procjene uticaja na životnu sredinu, elaboratima se tretira i odvodnja otpadnih voda, a vodne dozvole se izdaju kao obavezan dokumenat za dobijanje upotrebljene dozvole za objekat. Odgovorila je da je čuvarska služba za Veliki gradski park predviđena ovogodišnjim programom za Park, da je u toku nasipanje zemlje u Parku, u toku je i realizacija prve faze sistema za zalivanje u Parku, restauracija spomenika nije planirana za ovu godinu, ali bi se moglo uvrstiti u program za narednu godinu.

Ivan Starčević, predsjednik Mjesne zajednice Krtoli i predstavnik Matice Boke, dao je primedbu da je u Nacrtu Plana navedena zaštićena oblast stjenovita obala u Krašićima, a da u Krašićima više nema stjenovite obale. Naveo je da je obala najvrijedniji resurs u našoj opštini i da treba u Zakonu o morskom dobru definisati da se Opština pita za zonu morskog dobra. Istakao je da se populacija palastura povećala i da bi trebalo ta područja zaštititi, kao i da se svakih par dana na Lovanji spaljuje plastika i da bi trebalo da reaguje Komunalna inspekcija. Naveo je da je Institut za biologiju mora analizom zemljišta na Solilima utvrdio prisustvo teških metala hroma i nikla, koji se koriste u industriji ležajeva, pa se može pretpostaviti da otpadne vode iz fabrike ležajeva dolaze u Solila i u more, kao i da se kotorska kanalizacija izliva u zaliv Trašte. Dao je primjebu da se rijeka zove Odolježnica, a ne Vodolježnica kako je navedeno u Nacrtu Plana i ona donosi fekalne vode u Solila. Postavio je pitanje zašto se ne završava kanalizacioni sistem od Krašića do postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, obzirom da je utrošeno osam miliona eura i da je potrebno svega nekoliko desetina hiljada eura da bi taj kanalizacioni sistem proradio. Postavio je pitanje da li vojna zgrada u Radovićima ima vodnu dozvolu. Istakao je da postoje lokacije u Opštini Tivat koje bi možda trebalo navesti u Planu kao radioaktivne. Naveo je da se na ostrvu Sveti Marko nalaze stare masline koje treba zaštititi, kao i da se na tom lokalitetu nalaze arheološka nalazišta.

Marija Nikolić je objasnila da je u Planu navedena stjenovita obala od Mula oka do Krašića. Istakla je da je na Prostorno urbanistički plan Tivta, koji se usvojen 2010. godine, stiglo 700 primjedbi građana, od kojih je u 698 primjedbi traženo da se zelene površine prevedu u žutu površinu tj. površinu za gradnju, a planer postupa u korist vlasnika zemljišta i da smo tako dobili ovo što imamo danas. Navela je da Plan tretira prostor i probleme u prostoru cjelovito, bez obzira ko administrativno upravlja.

Tatjana Jelić je pohvalila predlog za zaštićena marinska područja, imajući u vidu obaveze na putu ulaska u Evropsku uniju i objasnila da opština radi na pitanju sanacije Lovanje što je dato kao predlog i u ovom Planu, kao i da je izgrađeno Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda što će svakako smanjiti zagađenje.

Đorđe Trajčevski, predstavnik NVO „Pravi put“ – Alternativni kreativni centar, predložio je da budu izrađeni flajeri sa informacijama iz Lokalnog plana zaštite životne sredine za lokalno stanovništvo. Takođe, u planu bi trebalo da se bude i „hrabriji“, vodeći se primjerima i praksama iz inostranstva, te da se predvidi primjena različitih alternativnih

metoda kao što su radiestezija i bioenergija. U smislu zaštite od preteranog betoniranja obale, predlaže da se uspostavi model tako da se za onoga ko želi da betonira priobalni dio osmisli srazmjerno visoka cijena naknade.

Budimir Cupara je pohvalio plan i čestitao timu koji ga je izradio na uloženom trudu, nakon čega je iznio više sugestija. Istakao je da u dijelu u kojem je navedeno dijeljenje prostora na prostor kojim upravlja JP za upravljanje morskim dobrom i prostor kojim upravlja Opština Tivat, treba da se nađu zakonska rješenja da se poveća uticaj Opštine Tivat na dio prostora kojim upravlja JP za upravljanje morskim dobrom. Interesuje se zatim za područje Djuraševića, u kojem postoje objekti čiji su zidovi „ušli“ u more i sprečavaju pristup obali, da li su za to izdata neka inspekcijska rješenja u smislu rušenja. U dijelu saobraćaja sugerisao je na visoku koncentraciju vozila i narušavanje životne sredine ukoliko se saobraćaj usmjeri na planirani bulevar i predlaže da se prioritet da paralelnim saobraćajnicama. Izrazio je želju da vidi rezultate sa mjerne stanice za polen. U dijelu koji se odnosi na razvrstavanje otpada sugerisao je na potrebu veće edukacije stanovništva. Naveo je da je kanalizacija veliki problem, dosta se uradilo, ali je ostalo još da se uradi, postignut je dogovor da se uradi Gornji Kalimanj i Marići i na taj zaustavilo zagađivanja Kalimanja i Župe. Formulacija u planu u kojoj se navodi da treba da bude zaustavljen trend izgradnje malih marina, privezišta i mandraća, treba da bude preformulisana u „optimizovati broj malih marina, privezišta i mandraća kroz plansku dokumentaciju“. Zemljište na kojem se nalaze vojni objekti na Opatovu je u vlasništvu Crne Gore, dok je Vojska Crne Gore samo korisnik. Ukazao je zatim na potrebu za dodatnim investicionim ulaganjima u potoke i kanale za sakupljanje atmosferske vode, naročito potoka Rosino, čiji je donji dio dosta ugrožen erozijom. Elektromagnetno zračenje je kvalitetno obrađeno, ali smatra da bi zračenja radarskih sistema na brodovima i sa tivatskog aerodroma trebalo da budu takođe obuhvaćena. Takođe, želio bi da zna koji je broj baznih stanica koje su opasne i koje bi trebalo da budu izmještene. U oblasti kojom su obrađena zaštićena prirodna dobra potrebno je razmotriti navođenje parcele u vlasništvu porodice Santini, na kojoj se nalazi velika skupina stabala mimoze. U smislu očuvanja vrijednih stabala, i prostora uopšte, neophodno je da prilikom izdavanja građevinske dozvole bude uključeno i uređenje terena. Dalje je naveo kako je ugovorenja obaveza Porto Montenegro bila da sredstvima u iznosu od pet miliona eura izvrši čišćenje morskog dna i tu nije dovoljno uradjeno. Ukazao je na problem neprijatnih mirisa na području Solila. Atmosferski kanali su mjestimično „ispresjecani“ različitim vodovima koji nisu pozicionirani na odgovarajućoj visini. Komunalno preduzeće trebalo bi, u saradnji sa građanima i CEDIS-om i drugim preduzećima čije instalacije idu kroz te kanale, da izvrši pomjeranje ovih vodova kako bi se spriječilo začepljivanje kanala.

Vasilije Zloković je objasnio da su sva plovila opremljena radarskom opremom, ali da se u to ne može imati uvid niti postoje ingerencije za to. U svakom je slučaju daleko veća emisija energije u samom Porto Montenegrnu nego sa brodskih radara. Avioni i aerodrom su u dalekoj zoni, i kao takvi ne utiču mnogo na zdravlje ljudi. Istakao je da veća opasnost prijeti od mobilnih telefona nego od baznih stanica i radara. Bežični internet takođe predstavlja vid zračenja, a u nekim obrazovnim ustanovama u inostranstvu je njegovo korišćenje zabranjeno ili ograničeno. Propisi koji se odnose na bazne stanice se poštuju, a insistira se na objedinjavanju baznih stanica i kanalisanje protoka informacija putem optičke mreže. Edukacija o opasnostima elektromagnetnog zračenja je nešto što je posebno važno.

Budimir Cupara je izrazio mišljenje da se zračenja koja emituju radari ipak ne smiju zanemariti, te da bi možda trebalo edukacija da bude usmjerena i na to da se pored brodova na vezu nalaze obavještenja o režimu rada brodskih radara.

Joško Božinović, v.d. upravnik Lovačkog udruženja Tivat, istakao je da je ekologija i zaštita životne sredine izuzetno jaka i aktuelna tema, kao i to da je jedno napraviti plan, a drugo sprovesti ga u djelo. U području aerodroma pojedini avioni stvaraju nesnosnu buku. Poznata je mogućnost instalacije određenih odbojnika zvuka, kakvi postoje ponegdje u inostranstvu, pa je taj problem rješiv, ali su neophodna velika ulaganja. Složio se sa tim da su paralelne saobraćajnice o kojima je govoren dobra stvar. U svijetu je aktuelna stvar emisija CO₂, NO_x i SO_x jedinjenja, odnosno štetnih gasova koji nastaju sagorijevanjem goriva. Plovila, prilikom plovidbe u određenim područjima, dužna su da koriste drugačije pogonsko gorivo u odnosu na redovnu plovidbu, a svaka jahta bi trebala da vodi stalnu evidenciju o potrošnji goriva. Potrebna je pojačana kontrola u oblasti ispuštanja ulja i otpadnih voda. Postoji mnogo bačenog smeća, a kao primjer je naveo izvore, tzv. „Vodu Božinovića“ i izvor „Grdanja“. Potok za atmosfersku vodu koji vodi od Grdanje je pun smeća, a u Nacrtu Plana nije naveden potok koji vodi od Vode Božinovića do Auto-moto saveza, takođe pun smeća. Ukazao je na to da sidrenje plovila ne predstavlja toliki problem koliko mjesto na kojem se sidre, te je u cilju lakšeg inspekcijskog nadzora potrebno ustanoviti zone za sidrenje. Istakao je da je činjenica da se nijedno plovilo niti aerodrom neće odreći radara. Pitao je kolika je minimalna distanca na kojoj je čovjek bezbjedan od zračenja koje emituje antena, na šta je Vasilije Zloković odgovorio da je već na udaljenosti od 6 m bezbjedno za život ljudi. Joško Božinović je dalje objasnio da je po Statutu Lovačkog udruženja Tivat zaštita divljači na prvom mjestu, Tivatska solila nisu nikada bila deponija i po njegovom mišljenju su zaštićena iz drugog razloga. U tom se području i dalje uz rijeku lovi, a dok su lovci „držali“ to područje ono je bilo više zaštićeno, pa bi trebalo da se obezbijedi služba zaštite, a oni koji budu uhvaćeni u krivolovu treba da budu odgovarajuće sankcionisani. Ukazao je na problem otpadnih vode i problem otpada u Solilima.

Biljana Jončić je objasnila da je u izlaganju dala informacije za jedanaest vodotokova odnosno atmosferskih kanala, uopšte ne govoreći da su ostali vodotoci obrađeni u Izvještaj o stanju bujica i većih kanala sa predlogom mjera sanacija. U Registru voda od lokalnog značaja Opštine Tivat evidentirano je oko 60 manjih vodotokova i kanala. Svake druge godine Opština Tivat donosi Izvještaj o stanju bujica i većih kanala, sa prijedlogom mjera sanacije. Na osnovu Izvještaja i utvrđenih prioriteta planiraju se sredstva u budžetu i sprovode radovi na terenu. Iz tog razloga detaljan opis potoka i kanala nije u ovom Nacrtu Plana detaljno razrađen, zbog nepotrebnog ponavljanja, jer je posljednji Izvještaj urađen u novembru 2016. godine i u njemu je obrađen dio potoka koji je spomenut.

Joško Božinović je istakao da treba da se izade na teren i da se utvrdi stanje potoka.

Biljana Jončić se nadovezala objašnjavajući da je prilikom izrade Izvještaja o stanju bujičnih potoka i većih kanala sa prijedlogom mjera sanacije komisija izlazila na teren. Napravljen je plan sa prijedlogom mjera gdje je sve konstatovano, a date su i slike, sa prijedlogom mjera. Taj se dokument svakako može dati na uvid.

Marija Nikolić je objasnila da se Tivatska solila po Zakonu nalaze u zoni morskog dobra i to je lokalitet od međunarodnog značaja. Njime dakle ne upravlja Opština nego

upravljač JP za upravljanje morskim dobrom, a Plan upravljanja će donijeti Ministarstvo, i u tom planu bi trebalo da bude regulisana i čuvarska služba. Istakla je zatim da pored čuvarskih službi više vjeruje u formiranju svijesti ljudi i da treba da se radi na tome da svi budu svjesni vrijednosti i da to nije zaštićeno iz nekih ličnih interesa. Saradnja Opštine Tivat, JP za upravljanje morskim dobrom i nevladinih organizacija je u tome izuzetno značajna.

Tatjana Jelić je istakla da su primjedbe koje se odnose na zaštitu od buke koja potiče od aerodroma i otpad u moru nešto što prevazilazi ingerencije ovog plana. Sam plan nije toliko ambiciozan da bi sebi dao za pravo da reguliše nešto što mu zakonski nije dato kao mogućnost. Plan se bavio nekim stvarima na koje može da ima uticaja, ali su svakako sagledani problemi koji se odnose i na otpad i na aerobuku, a to su problemi koje samo ne možemo popraviti.

Đorđe Trajčevski je pitao kolika je vrijednost realizacije aktivnosti predviđenih planom. Takođe, možda bi se naplatom kazni plan mogao učiniti održivim.

Tatjana Jelić je objasnila da u Planu nema finansijske analize, kao i da ni u prethodnom Planu nije bilo finansijske analize. U tabelarnom prikazu aktivnosti vizija je bila da se opredijele sredstva, ali se od toga odustalo. Ovo je petogodišnji plan, a procjene vrijednosti projekata, u vremenu kada je fluktuacija tržišta, cijena i svega ostalog toliko dinamična, mogla bi rezultirati nerealnim troškovima kada se određene aktivnosti budu sprovodile u praksi. Prilikom predviđanja aktivnosti težilo se tome da se iste realizuju. Koliko će to da košta i na koji će način te cijene biti uskladene, to će pokazati analiza kroz monitoring aktivnosti ovoga plana, a to će se raditi na godišnjem nivou kroz pripremu i dostavljanje informacija Skupštini.

Radoš Gospić je ukazao na postojanje repetitora koji se nalazi u samom centru grada, u blizini benzinske pumpe, nakon čega je postavio pitanje g-dinu Zlokoviću da li postoji mogućnost da se taj repetitor izmjesti. Takođe je rekao da u Crnoj Gori nema grada u čijem se centru nalazi repetitor.

Vasilije Zloković je objasnio da to nije repetitor već bazna stanica. U planu postoji preporuka da se objedine bazne stanice. Daleko je opasnija stanica koja se nalazi na zgradi pošte, okružena stanovima, nego što je stanica kod benzinske pumpe.

Kako nije bilo više primjedbi, predloga, mišljenja i sugestija, Tatjana Jelić se zahvalila prisutnima i objasnila da slijedi sačinjavanje izvještaja sa održane javne rasprave, koji će biti javno dostupan na internet stranici Opštine Tivat.

Javna rasprava je završena u 20:30 časova.

**SAŽETI SPISAK PRIMJEDBI I SUGESTIJA SA JAVNE RASPRAVE
I ODGOVORI NA PRIMJEDBE**

Rb	Podnositac primjedbe	Br.zahtjeva Datum	Primjedbe i sugestije	Odgovori na primjedbe
1.	Andrija Petković	Sa javne rasprave	Pohvalio je Nacrt Plan i istakao sumnju da će se Plan realizovati. Naveo je negativne primjere iz naše opštine: tri puta je rušena pristupna rampa za osobe sa invaliditetom u Krašićima, bespravnu gradnju u Krašićima, sječu stabala na lokaciji Hotela „Mimoza“ sa pitanjem da li izdato odobrenje za navedenu sječu i da li je izrečena kazna. Ukazao je da nije očišćeno morsko dno u Porto Montenegrzu, iako je to bila obaveza iz Ugovora.	Većina pitanja nisu predmet LPZŽS. Monitoring morske vode se redovno obavlja u zoni akvatorijuma Porto Montenegro.
2.	Krsto Krstović	Sa javne rasprave	Izrazio je sumnju da će Plan biti realizovan, iako je kvalitetno urađen. Istakao je da su za projekat za Vrmac utrošena velika novčana sredstva, ali do danas Vrmac još uvijek nije zaštićen kao park prirode. Naveo je da posjeduje tri peticije mještana protiv parka prirode Vrmac.	U planu aktivnosti je planirano proglašenje Parka prirode do kraja 2018. godine. Kroz projekat "Baština – pokretač razvoja" rađeno je detaljno istraživanje o stavovima građana dvije opštine, Tivta i Kotora, u odnosu na Vrmac i njegovo proglašenje parkom prirode; istraživanje je sažeto u studiji "Vrmac kako ga vide građani" i vidljivo je da je pretežno mišljenje u prilog proglašenju parka prirode.
3.	Radoš Gospić	Sa javne rasprave	Naveo da je u Velikom gradskom parku potrebna restauracija spomenika austrougarskom admiralu obzirom da se slova ne vide, da se postavi čuvan u Velikom gradskom parku, kao i da se naspe	Restauracija spomenika Osnivaču je potrebna, mora je sprovesti stručni restaurator i pri tome treba slijediti konzervatorske uslove Uprave za zaštitu kulturnih dobara.

			zemlja da bi se spriječilo isplivavanje korijena. Postavio je pitanje gdje idu otpadne vode iz autoperionica.	Čuvarska služba u Velikom gradskom parku je planirana već ovogodišnjim programom uređenja parka, a humusna zemlja se redovno nasipa u parku novim količinama. Autoperionice prolaze proceduru procjene uticaja na životnu sredinu sa čim u vezi se reguliše i pitanje odvodnje otpadnih voda.
4.	Ivan Starčević	Sajavne rasprave	<p>U Nacrtu Plana navedena je zaštićena oblast stjenovita obala u Krašićima, a u Krašićima više nema stjenovite obale.</p> <p>Populacija palastura se povećala i ta područja bi trebalo zaštiti.</p> <p>Ukazao je na problem paljenja plastike na Lovanji, na problem otpadnih vode iz Kotora koje se izlivaju u zaliv Trašte.</p> <p>Rijeka zove Odolježnica, a ne Vodolježnica.</p> <p>Postoje lokacije u Opštini Tivat koje bi možda trebalo navesti u Planu kao radioaktivne.</p> <p>Na ostrvu Sveti Marko nalaze se stare masline koje treba zaštiti.</p>	<p>U Planu je naveden potez od Mula oka do Krašića a ne Karšići; na potezu koji je naveden u Planu je još uvijek očuvana prirodna obala.</p> <p>Plan predviđa uspostavljanje zaštićenih podmorskih područja.</p> <p>Nekontrolisanje paljenje plastike na Sinjarevu (neko je zove Lovanja) je pitanje za inspekciju, deponiju treba sanirati što je predviđeno planom.</p> <p>Na topografskoj karti rijeka je imenovana kao Vodolježnica.</p> <p>Nema dostupnih civilnih podataka o radioaktivnom zračenju na teritoriji Opštine Tivat pa ih ne možemo navoditi u Planu.</p> <p>Zakon o maslinarstvu i maslinovom ulju precizno uređuje i zaštitu maslinovih stabala i maslinjaka.</p>
5.	Đorđe Trajčevski	Sajavne rasprave	Potrebno je izraditi flajere sa informacijama iz Lokalnog plana zaštite	Prihvata se, biće odradljeno kontinuirano kroz mjere edukacije.

			životne sredine za lokalno stanovništvo.	
6.	Budimir Cupara	Sa javne rasprave	<p>Potrebno je prikazati rezultate sa mjerne stanice za polen.</p> <p>Formulacija u planu u kojoj se navodi da treba da bude zaustavljen trend izgradnje malih marina, privezišta i mandraća, treba da bude preformulisana u „optimizovati broj malih marina, privezišta i mandraća kroz plansku dokumentaciju“.</p> <p>Zemljište na kojem se nalaze vojni objekti na Opatovu je u vlasništvu Crne Gore, dok je Vojska Crne Gore samo korisnik.</p> <p>Planom obuhvatiti i zračenja radarskih sistema na brodovima i sa tivatskog aerodroma.</p> <p>Zaštititi parcelu koja je u vlasništvu porodice Santini, na kojoj se nalazi velika skupina stabala mimoze.</p> <p>Ukazao je na problem neprijatnih mirisa na području Solila</p>	<p>Plan je dopunjena rezultatima sa mjerne stanice za polen</p> <p>Promijenjeno za marine i pitanje vlasništva.</p> <p>Prihvaćeno i dodato u Plan.</p> <p>Izlaskom na teren je ustanovljeno da na imanju Santini ima samo nekoliko stabala mimoze koja su zarasla u plot i neodržavana; nalaze se u dvorištu privatne kuće a Planom su predviđena za zaštitu samo stabla javnih površina u skladu sa planskom dokumentacijom.</p> <p>Neprijatni mirisi na Solilima trebaju biti riješeni kroz koordinirane aktivnosti prije svega inspekcijskih organa. U ovom pravcu cijenimo bitnim za istaći da se</p>

				trenutno radi studija regulacije vodotoka kanala za područje Solila, sa čim u vezi je upravo nosiocu studije istaknut problem neprijatnih mirisa.
7.	Joško Božinović	Sa javne rasprave	<p>Ukazao je na problem buke od aviona, problem neadekvatnog odlaganja otpada.</p> <p>Potreбна је појачана контрола у области испуšтања уља и отпадних вода са пlovila.</p> <p>У Planu nije naveden поток који води од Vode Božinovića до Auto-moto saveza.</p> <p>У циљу лакшег инспекцијског надзора потребно је установити zone за sidrenje.</p> <p>Ukazao je na problem otpadnih vode i problem otpada u Solilima.</p>	<p>Planom je predviđen monitoring buke.</p> <p>Kontrola испуšтања загадујућих материја у more je u nadležnosti inspekcije.</p> <p>У Planu je naveden поток Grdanja (ako se misli на исту локацију), који иде од изворишта Božinovića вода кроз насеље Vrijes, па иза Auto-moto где је ушće у rijeku Gradiošnicu. Овaj поток је и уранијим поменутим Izvještajima обрађиван. У току 2016. године Opština je i investicijski уложила на санирање одређених локација корита.</p> <p>Plan je takođe рекао да треба регулисати sidrenje.</p> <p>Predmet инспекцијског надзора.</p>
8.	Predrag Mitrović	Broj 1601-353-11/14-16 od 06.02.2017. godine	<u>PREGLED</u>	Urbani razvoj i poduzimanje standarda življenja u gradovima i prigradskim naseljima podrazumijeva i sve veću izgradnju infrastrukture a javna rasvjeta je njezin značajan dio. Javna rasvjeta sigurno ima i negativne posljedice po živi svijet, floru i faunu.

				Međutim, nije realno za očekivati da se postojeća javna rasvjeta uklanja ili da se nova ne gradi ali bi svakako trebalo voditi računa o problemu svjetlosnog zagađenja i negativnog uticaja javne rasvjete na živi svijet u prirodi. Budući da je svjetlosno zagađenje složena problematika, prije izvođenja zaključaka i davanja preporuka trebalo bi izraditi posebnu stručnu studiju vezano za ovu temu.
9.	JP za upravljanje morskim dobrom	Broj 1601-353-11/22-16 od 16.02.2017. godine	PREGLED	Prihvaćeno i popravljeno u Planu
10.	Dragica Damjanović	Broj 1601-353-11/23-16 od 16.02.2017. godine	PREGLED	<p><i>Obratiti pažnju na odvodnju atmosferskih voda sa lokanih puteva i staza</i></p> <p>U dijelu LPZŽSR-Upravljanje sistemom odvođenja atmosferskih voda i Obaveze i mogućnosti lokane samouprave data je preporuka da prije svakog ulaganja u rekonstrukciju puteva, staza i sl. prethodi izrada projektne dokumentacije koji bi se obuhvatilo adekvatno odvođenje atmosferskih voda i smanjilo erozivno djelovanje na okolna zemljišta. <i>U skladu sa članom 115. Zakona o vodama, za uređenje vodotoka, izgradnju zaštitnih vodnih objekata,</i></p>

			<p><i>na vodama od lokalnog značaja, potrebno je utvrđivati vodne uslove a koji prethode izradi tehničke dokumentacije. Vodni uslovi su neophodni i za sisteme za odvođenje atmosferskih voda naselja kao i za lokalne, nekategorisane i šumske puteve sa pripadajućom objektima i mostovima na vodama od lokalnog značaja kao i za druge objekte i radove na vodnom dobru koji mogu privremeno, povremeno ili trajno da prouzrokuju promjene u vodnom režimu ili na koje može uticati vodni režim.</i></p> <p>Komentar: Na osnovu ranijih izveštaja, određenih prioriteta , zahtjeva građana, nadležni organi lokane samouprave treba da planiraju rješavanje problema.</p> <p>Kovačev potok</p> <p>Evidentirani su navedeni problemi po pitanju granica vodotka kako za Kovačev potok, tako i za ostale najznačajnije vodotoke na području opštine Tivat. Ranijim Izvještajima je ukazivano na ovaj problem.</p> <p>Podzakonski akt koji reguliše način rješavanja ovog problema je Uredba o načinu određivanja granica vodnog zemljišta</p>
--	--	--	--

(„Sl.list CG“, broj 25/12). Granice vodnog zemljišta određuju se neposrednim mjerjenjem i istraživanjem na terenu, čiji podaci se unose u Elaborat granica vodnog zemljišta, koji na kraju služi kao osnov za upis u granica vodnog zemljišta u katastar nepokretnosti. U LPZŽSR kao specifičan cilj navedena je preporuka Opštini – Uspostavljanje granica vodnog zemljišta i ova mjera odnosi se na sve vodotoke na kojima nisu uspostavljene granice, koje Opština u skladu sa prioritetima i problemima na terenu treba da planira i sprovodi.

Maslinjaci i masline

Maslinjaci i masline, njihova zaštita, uređuje poseban Zakon o maslinarstvu i maslinovom ulju. Cijeneci inicijativu za zaštitu maslina kao vrlo prihvatljivu, u Planu je naznačena potrebu očuvanja maslina i maslinjaka ali je ocijenjeno da nema potrebe da Plan posebno obrađuje ovu materiju budući da je Zakonom već detaljno uređena.

Javna česma

U skladu sa Odlukom o izgradnji, korišćenju, održavanju i upravljanju

				objektima vodosnabdijevanja od lokalnog značaja na području opštine Tivat („Službeni list RCG, broj 27/00), javne česme su objekti od lokalnog značaja, kojim upravlja mjesna zajednica na čijem se području nalaze. Pod upravljanjem u skladu sa ovom odlukom smatra se vođenje evidencije, nadzor u pogledu racionalnog održavanja, staranje i neposredno održavanje u ispravnom stanju ,vršenje rekonstrukcije adaptacije i dr. Primjedba svakako zavređuje pažnju u smislu stavljanja u evidenciju , zaštite i vraćanja u funkciju navedene česme. Za obnovu pomenute javne česme preko vodnog odbora mjesne zajednice, treba pokrenuti postupak. Javne česme nisu objekti čiju izgradnju i održavanje može uređivati Lokalni plan zaštite životne sredine.
--	--	--	--	--

Obradili

Biljana Krivokapic, dipl.ing.tehn.
Igor Mamula, dipl.ing.polj.

Sekretarka Sekretarijata
Miljana Jelić, dipl.pravnik

Primjeno:				
Organ. jed.	Klasif. znak	Red. br.	Prilog	Vrijednost
1601-353-11	14-16			

*Biljana***Javna Rasprava**

From: Predrag Mitrović <maticar@opstintativat.com>
Sent: 1. februar 2017 14:41
To: javna.rasprava@opstintativat.com
Subject: o nacrtu plana zaštite žs...

Moram prvo da priznam prije svega da nisam detaljno pročitao nacrt PZZS.
Molim da mi oprostite ako dajem primjedbe a one su već u nacrtu.

Koliko sam primjetio nigdje nije spomenuto „svjetlosno zagađenj“, možda to i nije zakonom predviđeno zagađenje pa se zbog toga i ne tratira kao zagađenje ni u ovom nacrtu.

U svakom slučaju možda danas nije zagađenje ali kada ga prihvatimo kao zaganjenje onda je već kasno. Uticaji svjetlosnog zaganjenja u mnogostruki. Nisam baš stručan ali navesti ču vam samo dva tri.

Tendencija prevelikog osvjetljavanja riva i obalnih šetališta značajno utiču na razmnožavanje morskih organizama koje traže mračna područja za sigurnost podmlatka, povezano sa izgradnjom šetališta i oduzimanju plitkih voda podizanjem zidova sve vodi ka tome da se riba neće mrijestit na ovim područjima.

Price više nemaju sigurne mračne površine gdje će na miru provesti noć. Imamo zaštićeno područje Solila , ali price tu borave preko dana, preko noći im treva polje kojega više nema.Ukoliko pogledate tivatsko i grbaljsko polje noću cijelo je ovjetljeno i to veoma velikom količinom svjetlosti.

Volimo da sve bude osvjetljeno pa se ide u pretjerivanje, na našem području od Kalimanja do Pina uz more možete vidjeti po dava reda uličnih svjetala(dopunjena sa reflektorima). Pored toga što pretjerano svijetle dakle ometaju ribe i ptice, nepotrebno se troši el.energija čija prouzvodnja opet proizvodi druga zagađenja.

Na kraju krajeva čovjek i sva živa biča u prirodi moraju da imaju i dan i noć a noć a podrazumjeva mrak.

Daleko do toga da propagiram da živimo u mraku, ali bi neko morao da odredi koliko i kakvog osvjetljenja noću je potrebno.

Zahvaljujem na strpljenju koje ste uložili da pročitate moje primjedbe.

Mitrović Predrag,

Organ. jed.	Klasif. znak	Red. br.	Prilog	Vrijednost
1601-353-11	22-16			

JAVNO PREDUZEĆE ZA UPRAVLJANJE
MORSKIM DOBROM CRNE GORE

Broj: 0201 – 262/2
Budva, 10.02.2017. god.

OPŠTINA TIVAT
Sekretarijat za zaštitu životne sredine
i energetsku efikasnost
n/r Sekretara Sekretarijata, g-de Tatjane Jelić

TIVAT

PREDMET: Primjedbe, predlozi i sugestije na Načrt Lokalnog plana zaštite životne sredine 2017-2021 za Opština Tivat

Na osnovu Vašeg dopisa broj: 1601-353-11/8-16 od 13.01.2017. godine, izvršen je uvid u Načrt Lokalnog plana zaštite životne sredine 2017-2021 za Opština Tivat.

S obzirom da se u Načrtu Lokalnog plana koriste podaci iz Izvještaja po programu praćenja stanja zemljišta, voda i biodiverziteta u specijalnom rezervatu prirode "Tivatska Solila", rezultati praćenja bioloških parametara resursa mora po transektima za 2015/16 godinu, kao i podaci dobijeni praćenjem sanitarnog kvaliteta morske vode na javnim kupalištima u sezoni 2016. godine, potrebno je naznačiti da su ova istraživanja rađena za potrebe Javnog preduzeća.

U dijelu koji obrađuje sanitarni kvalitet morske vode na javnim kupalištima u opštini Tivat tokom 2016. godine, podaci preuzeti sa sajta Javnog preduzeća nisu adekvatno obrađeni i prikazani. U predmetnom dokumentu obrađeno je samo jedno (od ukupno 10) uzorkovanja, a procentualni prikaz koji je dat uz svaku lokaciju prikazuje stanje kvaliteta morske vode na cijeloj obali Crne Gore za mjerenje od kraja septembra 2016. godine. Kvalitet morske vode sa osam kupališta sa područja opštine Tivat, treba prikazati na način da odražava objektivnu ocjenu tokom sezone (maj-oktobar 2016.) i eventualno prikazati više sezona unazad.

U okviru Plana aktivnosti obrađivač je prepoznao Javno preduzeće za upravljanje morskim odbrom kao realizatora za aktivnost br. 8 "Uspostaviti monitoring morske vode i sedimenta" i br. 11. "Uspostaviti monitoring alohtonih vrsta i praćenje njihovog uticaja na biodiverzitet", što nije u nadležnosti Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom. Zakonom o zaštiti životne sredine predviđeno je da Agencija za zaštitu životne sredine sprovodi monitoring stanaja životne sredine.

S poštovanjem,

Obradivač:
Nemanja Malovražić
Služba za održivi razvoj
Nemanja M.

Rukovodilac službe:
Aleksandra Ivanović

Pomoćnik direktora:
Dragoljub Marković

DIREKTOR,
Predrag Jelušić, dipl. ekonomista

Crna Gora
OPŠTINA TIVAT

Dragica Damjanović
Lepetane, Tivat
Dana, 13.02.2017.godine;

Primljeno:		16 -02- 2017		
Organ. jed.	Klasif. znak	Red. br.	Prilog	Vrijednost
1601 - 353 + 11	23 - 16			

Opština Tivat
Sekretarijat za zaštitu životne sredine i energetsku efikasnost

Predmet: Predlozi/sugestije u vezi sa Nacrtom Lokalnog Plana zaštite životne sredine za period 2017-2021 godina;

Poštovani,

U vezi sa Nacrtom Lokalnog Plana zaštite životne sredine za period 2017-2021 godina, kao građanin Opštine Tivat, želim predložiti sljedeće:

- U dijelu koji se odnosi na Odvodnju atmosferskih voda pripritit je dat gradskom jezgru i magistralnom dijelu. Potrebno je obratiti više pažnje i na odvodnju atmosferskih voda sa lokalnih puteva i staza;
- Pošto živim u Lepetane, u neposrednoj blizini Kovačevog potoka, koji je ovim Planom prepoznat kao značajan bujični potok i nalazi se u Registrar voda od lokalnog značaja, ističem da se postojeće stanje na terenu ne poklapa sa sadašnjim stanjem u katastru. Prema starim austrougarskim kartama on je nosio oznaku čes.zemlj. 1400, a sada je skraćen i nosi oznake kat.parc. 285, 672 K.O.Lepetane. Kako bi se Kovačev potok sačuvao u svom postojećem obliku neophodno je sprovesti određenu zakonsku proceduru - planirati ovim Planom. Takođe, možda bi trebalo i za ostale potoke izvršiti preklop novog katastarskog premjera sa starim austrougarskim kartama, kako bi se spriječila dalja devastacija prostora u tom dijelu. U prilog Vam dostavljam skeniranu staru autrougarsku kartu u kojoj se nalazi izostavljeni zahvat Kovačevog potoka;
- Predlažem da se u dijelu Zelene površine od značaja za Opština Tivat, uvrste masline i maslinjaci, u skladu sa Zakonom o maslinarstvu i maslinovom ulju („Sl.list CG”, br. 14/14, 39/16);
- I na kraju predlažem, ako za to postoji mogućnost, da se u Vaš plan uvrste i javne česme. Konkretno u Lepetane je postojala javna česma (nekadašnja Merovica koja se nalazi na početku ul. Krpuz), danas pretrpana smećem i zagađena otpadnim vodama iz okruženja – planirati njenu obnovu i zaštitu od smeća.

S poštovanjem,

Dragica Damjanović

